

idei gyermektelepnél — nincsenek összezsúfolva.

Nemrég künn járt a telepen *Kayser Károly* dr. az országos egészségügyi főfelügyelő, aki nagy elismeréssel nyilatkozott a látottakról. Különösen nagy dicsérrel emlékezett meg *Forbáth Leó* dr. érdemeiről.

Ez az intézmény mindenesetre megérdemli mindenkinek a támogatását és Szeged társadalma nagyon helyesen cselekszik, ha pártfogásával lehetővé teszi, hogy a Szegedi Jótékonyági Egyesület humánus intézményeit fejesszthesse és szaporithassa.

A képviselőház ülése.

— Múltak a t. Házban. —

(*Saját tudósítónktól.*) A keddi ülést is technika kezdte. Három függetlenségi képviselő kért szabadságot s erről névszerinti szavazás volt tíz órától harmadfél órán keresztül. Főlegkor *Szabó István* kezdett beszélni, aki mint a kisgazda-párt vezérszónoka mondta el, hogy miért nem fogadja el a katonai javaslatokat. A július 12-én kezdődött véderős harcban ez volt a nyolcadik beszéd.

Amíg a teremben a névszerinti szavazás folyt, az ellenzéki képviselők leginkább a folyosón tartózkodtak s arról vitatkoztak, hogy a *Tisza* István gróf által tegnap említett *várakozási idő* elteltével mit fog cselekedni a kormány az obstrukció ellenében? Az a hír ellenzékiek között, hogy az elnökség mindhárom tagja kijelentette már a kormánynak, hogy semmiféle erőszakos cselekedetre nem vállalkozik.

Ma délelőtt a függetlenségi képviselők új enyhítő szerét találták föl a nyári obstrukció szenvedéseinek. Turnusonkint, csapatonstul lementek az országháza előtt levő dunai fürdőházba s vidáman lubickoltak a vízben, míg munkapárti kollégáik odafönt óraszámra névszerint szavaztak. Ez utóbbiak persze rövid időre se távozhattak a Házból, mert a határozatképességet kell folytonosan biztosítaniok. Egész kis apróságokat beszélnek már erről az obstrukciós fürdőzésről. Ilyen a következő: *Bosnyák Géza* is éppen fürdött ma, mikor a többség megszavazta a szabadságát. A dunaparti folyosó ablakából az ellenzéki ügyeletesek lekiáltottak a fürdőbe:

— Géza, gyere vissza, nem kapsz szabadságot.

A munkapárti turnusszolgálat rendezői sem maradtak tétlen s ők is igyekeznek szórakozást szerezni a sok névszerinti szavazásban kimerült kormánypárti képviselőknek.

Tegnap *Szinyey-Merse* rendezett vacsorát egy budai nyári vendéglőben, ahol háromszázötven sárosmegyei rákot ettek meg, ma este pedig fényes hajókirándulás volt a Dunán. Kibérelték a *Deák Ferenc* nevű szalongőzöst. Virágdisz, jégbehűtött ital várta a százhusz tagu turnust, amelynek kirándulásában részt vettek a miniszterek is. A hajó Visegrádig ment, aztán visszauszott; a hajnali órákban ért vissza Budapestre.

Az obstrukció pedig tovább tart a Házban. Szerdán a technikamentes időben *Batthyány Tivadar* gróf fog beszélni.

A keddi ülés negyed tizenegy órakor kezdődött.

Elnök: *Berzeviczy Albert.*
Három képviselő: *Benedek János*, *Papp Zoltán* és *Jeszzenszky Ferenc* szabadságot kér a Háztól. Szókas szerint föláll egy ellenzéki képviselő, ezuttal *Mádi-Kovács János* és kéri, hogy a képviselőház külön-külön határozzon. Ugyanez *Lovász Márton* megjelenik az elnöki emelvényen és átadja a névszerinti szavazást kérő ívet az elnöknek.

Elnök: Jelenti, hogy husznál több képviselő névszerinti szavazást kért. Először *Jeszzenszky Ferenc* szabadságkéréséről határoz a képviselőház.

A szavazás befejezése után **elnök** kihirdeti a határozatot: Igennel szavazott 7, nemmel 116, távol volt 327 képviselő, így a Ház 109 szó többséggel nem adott *Jeszzenszky Ferenc*nek szabadságot. A *Benedek János* és *Papp Zoltán*

szabadságidejére való szavazást husznál több képviselő kérésére szerdára halasztották el.

Azután áttért a Ház a napirendre.

(*A napirend.*)

Elnök bemutatja a székesfőváros főlrntát a fegyvergyakorlatra bevonuló tartalékosok és póttartalékosok családtagjainak segélyezése tárgyában. (Helyeslés.) A kérvényt kiadják a kérvényi bizottságnak. Következik a mai napra halasztott névszerinti szavazás *Bosnyák Géza* szabadságkérésére.

A szavazás befejeztével **elnök** kihirdeti a határozatot. Igennel szavazott 16, nemmel 111, távol volt 95 képviselő, a Ház tehát 95 szó többséggel megtagadta *Bosnyák Géza*tól a kért szabadságot.

A Ház ezután *Ráth Endre* szabadságkéréséről határozott.

A Ház 106 szóval megtagadta a szabadságot.

(*A véderővita.*)

Következett a *véderővita.*

Szabó István (Nagyatád) a kisgazdák pártja nevében szólta a javaslat ellen.

(*Szabó István beszéde.*)

Szabó István csatlakozik *Tóth János* és *Bakonyi* határozati javaslatához. Ez a javaslat Magyarország önállóságát és függetlenségét gyöngíteni meg, ha törvényerőre emelkednék. Kárhoztatja, hogy ilyen fontos javaslatot nyáron tárgyalnak, holott Magyarország mezőgazdasági állam, tulnyomó részben gazdaközönsege van és a képviselőknek is gazdasági téren van dolguk. Kifogást tett az önkéntesi intézmény kifejlesztése ellen, amit igazságtalannak mond. Kérdezi, hogy tulajdonképpen hol van a két éves szolgálat, amikor annyi a kivétel. A javaslatot nem fogadja el, hanem határozati javaslatot ad be, amelyben a nemzeti szempontok tekintetbevételével új törvény benyújtását kívánja, mely a nemzeti szempontok és a két éven túl szolgáló legénység kárpótlását követeli. (Élénk helyeslés a szélsőbaloldalon.)

A szerdai napirend megállapítása után az ülés délután két órakor véget ért.

Aki a törvények ellentéte miatt nem vizsgálhat.

— Egy szegedi raktárnok föllebbezése a miniszterhez. —

(*Saját tudósítónktól.*) Törvények, magyar törvények ellentételéről beszél az a nyílt levél, amelyet egyik szegedi gazdasági vállalat tisztviselője intézett a kultuszminiszterhez. Azt panaszolja — kissé tán erős hangon — *Geleta Ádám* raktárnok, hogy az elemi iskola ötödik osztályába járó fiának nem adtak iskolai értesítőt, mert a *főtisztelendő ur nem írta meg a tanteremben* s nem részesítette vallási oktatásban, mert a fiu nincs megkeresztelve.

Nem tartozik a dologra, sőt a szegedi belvárosi elemi iskola hittani tanárára sem, hogy *Geleta Ádám*, a fiu apja milyen életnézeteket vall, s ha *Geleta Ádám* jónak látta kilépni a római katolikus hitfelekezet kötelékéből, az az ő dolga. A *törvények megengedik neki*, s ő élt az engedelmeivel. Vallási meggyőződéséből a gyermekeit sem kereszteltette meg, s ezzel sem jött ellenkezésbe a magyar törvényekkel, mert azok nem kötelezik a szülőket a gyermekek megkereszteltetésére vagy körülmetéltetésére, s csupán azt írják elő, hogy a gyermekek az iskolákban valamelyik vallás tanításait tanulják. *Geleta Ádám* engedelmeskedett a törvénynek, s ha nem is kereszteltette meg a gyermekeit, a vallástannal tanulásától visszahagyta. Az egyik fiu Budapesten járt három elemi. Ott nem akadályoskodtak a tanítók és hitoktatók és semmi akadályt nem gördítettek a fiu nevelése elé, tanították a katekizmusra ép úgy, mint más megkeresztelt fiukat. A szegedi belvárosi elemi népiskolában azonban bölcsebb az igazgató és hitoktató, mert a *meg nem keresztelt fiut kizavarták a tanteremből*, s nem részesítették vallási oktatásban, s épen ezért a vallástannál nem osztályoztak, — *iskolai bizonyítványt neki nem adtak*, így *előhaladásában megakadályozták*.

Tehát értsük meg jól. A törvény nem kötelezi a szülőket gyermekeik megkeresztelésére, de kötelezi őket arra, hogy a vallástannal taníttassák. Ezt azonban a tisztelendő ur lehetetlenné teszi. A népoktatási törvény szerint minden szülő köteles a gyermekeit bizonyos életkorig taníttatni s mégis elzárják a *Geleta*-fiu elől az iskolát. Ki sérti meg itt a törvényt, a szülő vagy az iskola? Bizony az iskola.

Jogos az elkeseredett szülő panaszos kifakadása, s egészen helyes az érvelése is, mellyel rámutat erre a visszás helyzetre, nyílt levelének következő szakaszában:

„A törvény sehol egy árva betűvel sem mondja, hogy kötelesek vagyunk gyermekeinket megkereszteltetni, vagy körülmetéltetni; csak azt mondja, hogy a gyermekeket valamely bevett, vagy elismert vallásban kell neveltetni (1895. évi XLIII. törvénycikk 26. szakasza). De ez a *neveltetés* sem a családi nevelésre vonatkozik, mert ahhoz senkinek semmi köze, hanem csak az iskolai nevelésre. Kiviláglik ez a törvénynek abból a rendelkezéséből, hogy a felekezeten kívüli szülők gyermekeinek vallási hovatartozandóságát legkésőbb akkor kell eldönteni, amikor az iskolába járás ideje kezdődik. (27. szakasz.) A törvény tehát csak arra kötelez engem, hogy hetenként két órára átengedjem gyermekeimet a gyűlölséget hirdető és butító papoknak és ezt hajlandó is vagyok megtenni, ha már épenséggel muszáj; de keresztelésre nem kötelez a törvény, hát arra nem is fog engemet kényszeríteni a pap.”

Egy éve elmúlt, hogy föllebbezését beterjesztette a kultuszminiszteriumba, s még mindig nincs elintézve. A fiu felnő, tul lesz az iskolás éveken, s majd még akkor sem lesz talán elintézve az ügy, talán a fiut végleg megakadályozzák a tanulásban, az előrehaladásban.

Jó lenne, ha *Zichy János* gróf kultuszminiszter megvizsgálná ezt az ügyet és elintéztetné végre úgy, ahogy azt a „felekezeten kívüli apa”, s a törvény betűi és a kor szelleme megkövetelik.

Amikor a pápai Rómában a városi tanács állást foglalt a vallástannak a népiskolában való tanítása ellen, akkor nálunk Magyarországon, a jogállamban talán megengedhető, hogy egy felekezeten kívüli apa gyermeke igen is részesüljön vallási oktatásban, ha ezt a törvény kötelezővé teszi, s ne zárják egy ártatlan gyermek elől az iskolát. A tisztelendő urnak semmi joga nincs megbüntetni „az apák vétkeit” (?) az utódokban, mert az állam ügyeiben nem a szentírás önhatalmulag magyarázott szavai, hanem a törvény betűi kötelezők.

A köztársaság ellen. *Lisszabonból* jelentik: Országszerte tüntetések vannak az új alkotmány ellen, amely elnököt akar állítani a köztársaság élére és a törvényhozást a két-kamarás rendszeren építi föl. A fővárosban vasárnap és tegnap komoly zavargások voltak. A nép dühe főleg *Machado* külügyminiszter ellen irányul, mert ő van kiszemelve a köztársaság elnöki székére. Mikor *Machado* a képviselőházba ment, az uton lármás tömeg tartóztatta föl és zajosan tüntetett az új alkotmánytervezet ellen. *Machado* a képviselőház feljárójának legfelsőbb lépcsőfokáról beszédet akart intézni a felbőszült tömeghez, de lehurrogták. Ez a tüntetés is azt bizonyítja, hogy a köztársasági pártban sincs egység.

A háborús veszedelem. *Konstantinápolyból* jelentik: Beavatott politikai körökben tudni vélik, hogy Angolország és Franciaország blokirolni készül Antivarit és az Adria partján lévő török kikötőket, ha kitér a háború.